



LEEUWENDEEL

Wijkkrant van Wijkvereniging Leeuwendaal | Uitgave: Winter 2024



Herfst in beeld 🦁 Isoleren kun je leren 🦁 Tunnel open, tunnel dicht, toch open
Wie gaat er verhuizen in de wijk? 🦁 Kunst ter Plekke 🦁 Muziekdating
Hond in de wijk 🦁 Weg uit de wijk 🦁 Leeuwendaalkerk 🦁 Column

In dit nummer:

Herfst in beeld	6
Isoleren kun je leren	7
Van bouwproject naar sjieke leren tassen	8
Kattenkwaatern	11
Tunnel open, tunnel dicht en nu toch open?	12
Wie gaat er verhuizen in de wijk?	15
29 en 30 maart Kunst ter Plekke: nu óók met performing arts!	16
Muziekdating: 'Ik droom van een band'	19
Een bijzondere hond in de wijk	23
Leuke uitjes in de kerstvakantie	24
Weg uit de wijk	25
Leeuwendaalkerk, een kopje koffie drinken en.. ..	26
Zomer op zee, een zeilreis van IJsland naar Scheveningen	28
Later komt nog vroeg genoeg	31

Colofon

Leeuwendeel is het communicatiemiddel van de wijkvereniging Leeuwendaal

Bestuur Wijkvereniging Leeuwendaal:

Wilgert Opraus, voorzitter, tel. 06 10 97 16 34
Martijn Runderkamp, penningmeester, e-mail:
penningmeester@wijkvereniging-leeuwendaal.nl,
tel. 06 51 33 26 38
Paul Koeslag, algemeen lid/communicatie
Karin Brogtrop, secretaris
Anja Verlaan, lid

Contactgegevens:

Internet: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl
E-mail: info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl
Facebook: www.facebook.com/wijkverenigingleeuwendaal

Redactie Wijkkrant:

Redactie: Barbara Schilperoort, Erika Priebee,
Nora Groot, Annemiek van der Zande
Eindredactie: Annemiek van der Zande
E-mail: wijkkrantleeuwendaal@gmail.com

Vormgeving, realisatie en drukwerk:

Hans de Booij (i.o.v.) Phytalis
Geestbrugkade 35, 2281 CX Rijswijk
06 24 22 39 58
Internet: www.phytalis.nl
E-mail: info@phytalis.nl

Versijning, Oplage & Verspreiding:

Frequentie: 4 keer per jaar
Oplage: 1.200 stuks
Verspreiding: alle adressen in wijk Leeuwendaal
(Rijswijk ZH) en direct betrokkenen

Beste wijkgenoten,

Met 2025 voor de deur ben ik eens in een paar statistieken gedoken op de website allecijfers.nl. Ik lees daar dat het aantal bewoners in Leeuwendaal sinds 2013 is toegenomen met 100 inwoners tot een totaal van 2495. Gemiddeld is dat 9 personen per jaar. Het lijkt er dus op dat we in 2025 door de barrière van 2500 inwoners gaan. Ik weet nog niet precies hoe we dat als wijkvereniging gaan vieren, maar we verzinnen er vast wel wat op.

Op dezelfde website lees ik ook dat sinds 2015 de gemiddelde WOZ-waarde van huizen in onze wijk is toegenomen met 80%. Van harte gefeliciteerd. Dat laatste mag u thuis zelf gaan vieren. Maar bedenk vooral dat de echte waarde in een wijk wordt bepaald door hoe we met elkaar samen leven. Namens de wijkvereniging wens ik iedereen een fijne kerst en een gelukkig nieuwjaar.



Fijne kerst en tot volgend jaar.

Wilgert Opraus - Voorzitter Wijkvereniging Leeuwendaal

Uit de redactie

De oliebollenkramen staan al weer enkele maanden op hun vertrouwde plek in de stad (met dubai oliebollen als nieuwste trend...). Bij steeds meer huizen in Leeuwendaal verschijnen de kerstlichtjes in de tuinen en aan de balkons. En de eerste kerstbomen zijn opgetuigd. 's Avonds knalt er vuurwerk in Laak. Kerstreclames verschijnen op tv en we kunnen stemmen op de Top 2000. Elk jaar weer een vast patroon in de decembermaand. En zo rollen we als vanzelf de laatste weken van het jaar in.



En wat een jaar was het. Welke woorden kun je aan 2024 geven? Met alle perikelen rondom het kabinet Schoof, de bizarre overwinning van Trump, de voortdurende oorlog in Oekraïne en de situatie in Gaza die steeds erbarmelijker wordt. Hopen op een beter en vredzamer 2025 is dan niet zo moeilijk. Een goed en gezond nieuwjaar toegewenst!

Annemiek van der Zande - Eindredacteur Leeuwendeel

Financieel gezond worden en/of blijven?



- financiële planning
- risicobeheer
- echtscheidingsbemiddeling
- hypotheek
- pensioenen
- verzekeringen

Ons team helpt u graag



lancyr+

Adviesgroep Rijswijk

Verzekeringen & Financieel Advies

Nijverheidsstraat 112 • 2288 BB Rijswijk • 070 390 72 35 • info@lancyrrijswijk.nl

Ik
denk

aan je
voel

met je mee
sta

voor je klaar

VAN BUUREN
UITVAART

- Begeleiding bij afscheid en uitvaart.
- Onafhankelijk en vrijblijvend advies.
- Ontzorgen, aandacht en tijd.
- Ongeacht of en waar u verzekerd bent.

24/7 persoonlijk bereikbaar op 06 - 40089563
www.vanbuurenuitvaart.nl





Activiteiten in Leeuwendaal

Iedere eerste woensdag van de maand: Koffie drinken in Amicitia

Een gezellig bakje koffie drinken met buurtgenoten. Voor iedereen toegankelijk.
Vanaf 10:30 in sociëteit Amicitia, Oranjelaan 39.



Donderdag 16 januari vanaf 20:00: Informatie-avond 'Isoleren kun je leren'

In de Compagnie vertellen wijkbewoners over hoe zij hun woning hebben aangepast m.b.t. isolatie en verduurzaming. Hier kunnen tips worden uitgewisseld tussen iedereen die zijn/haar huis al heeft aangepast en wijkbewoners die daar nog iets aan willen doen. Geef je ervaring en of vragen vooraf door aan: wilgert.opraus@gmail.com.

Zondag 19 januari: Open Huizentocht Leeuwendaal

Leer de wijk nog beter kennen en meld je aan voor de Leeuwendaal Open Huizen tocht. Die middag loop je onder begeleiding van een wijkgids met buurtgenoten een route langs en door interessante leeuwendaalse panden. Aanmelden kan op vvleeuwendaal@gmail.com. Heb jij trouwens een historisch, architectonisch of anekdotisch interessant huis (of tuin) en vind je het leuk om bij een volgende Open Huizentocht een dagdeel met je buurtgenoten te delen, laat het ons dan weten via hetzelfde emailadres.

29 en 30 maart 2025: Kunst ter Plekke

Kijk op de pagina's 16 t/m 19 voor deze traditie in de wijk.



CONTACTPERSONEN IN DE WIJK

Leeuwenkoor:

Kunst ter plekke:

Oranjecomité:

Straatspeeldag:

Veegrooster speeltuin Mauritslaan:

BVG De Compagnie:

Fred van Hemert, fredvanhemert49@gmail.com

Frans Werter, kunstterplekke@gmail.com

info@ocleeuwendaal.nl

buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com

Veegrooster.mauritslaan@gmail.com

info@bvgdecompagnie.nl

Mist u nog iets? Laat het ons weten!



Herfst in beeld





Isoleren kun je leren

Deze winter zag ik op minstens drie adressen in mijn straat nieuwe kozijnen op de stoep staan. Zoals altijd wordt er heel wat af geklust in onze panden. Steeds meer zie je dat dat gebeurt om te isoleren en te verduurzamen.

Vier huizen naast me heeft mijn buurman zich verdiept in subsidie aanvragen. Mijn overbuurman laat zijn huis binnenkort volledig van het gas halen. Zelf heb ik veel plezier van gevelisolatie en doe ik voorbereidingen om schuimbeton te laten storten. Ook de gemeente doet mee door collectieve inkoop te stimuleren.

Heeft u nou ook ervaring met isolatie en is dat het delen waard? Of wilt u aan de bak om

één of meerdere aanpassingen te doen? Kom dan naar de informatieavond: 'Isoleren kun je leren' op 16 januari 2025 vanaf 20:00 in de Compagnie. Geef je ervaring en/of vragen vooraf door aan: wilgert.opraus@gmail.com



Wilgert Opraus

Van bouwproject naar sjeke leren tassen

Het roer omgooien. Het klinkt misschien verleidelijk, maar zou jij het durven? Claudia Liebers, wonende aan de Nassaukade, deed het. Ze ruilde haar baan als projectmanager in de bouw in voor haar passie: het maken van leren ambachtelijke tassen in verschillende maten en kleuren.

Staannd aan haar nieuwe werkbank en omringd door tassen, leerbewerkingsapparaten en houten mallen vertelt Claudia over haar ambacht: "Voor mijn tassen gebruik ik leer, maar soms ook vegan materialen zoals appelleer of gerecycled plastic. Daar is steeds meer vraag naar. Klanten kunnen bij mij hun eigen tas 'customizen'. Ze kiezen zelf het materiaal uit en bepalen waar ze bijvoorbeeld vakjes of letters willen

hebben." Sinds december vorig jaar woont Claudia samen met haar twee zoons aan de Nassaukade. Ze koos voor de woning vanwege de grote ruimte op de derde etage. "De perfecte plek voor mijn atelier!"

De switch

Tot 5 jaar geleden wist Claudia nog helemaal niet dat ze in Leeuwendaal zou belanden. Ze woonde met haar gezin in





Zwitserland en werkte als projectmanager in de bouw. “Mijn werk draaide om het verdienen van geld. Lang was het goed totdat ik besloot dat ik iets anders wilde met mijn leven.” Vanwege het werk van haar toenmalige man keerde het gezin terug naar Nederland. “Ik startte met een leerbewerkingsopleiding. Daarna haalde ik mijn lesbevoegdheid waardoor ik binnen de opleiding zelf ook lessen en workshops kon geven. Ik vond het fantastisch en besloot mijn eigen atelier op te zetten onder de naam Atelier Liebers.”

De hele dag creatief bezig

Claudia verkoopt de zelf ontworpen tassen via haar webshop. “De tijd gaat snel als je elke dag creatief bezig bent. Met een eenvoudige tas ben ik zo’n 12 tot 15 uur bezig, maar aan sommige ontwerpen, zoals aan de laptotas op de foto, besteed ik wel 30 uur.” Daarbij krijgt ze veel steun van haar kinderen. “Als ondernemer moet je alles zelf uitvinden. Mijn zoons zijn bijvoorbeeld

handiger dan ik met het onderhouden van mijn website en ze hielpen mij om mijn atelier mooi in te richten. Dat is heel fijn!”

Klantenkring

Haar klanten zijn vooral buitenlanders en expats. Via Instagram en Facebook krijgt Claudia steeds meer klanten. Veel Leeuwendalers zitten daar nog niet bij. “Het begint wel langzaam te komen. Een tijdje geleden kwam een vader uit de wijk samen met zijn kinderen bij mij in het atelier om samen een tas te ontwerpen voor de moeder van het gezin. Dat was ontzettend leuk, want het werd een heel persoonlijk cadeau waarbij iedereen inspraak had.” De betreffende moeder kwam ze later in de Albert Heijn tegen. “Ze was ontzettend blij met de tas!”

Workshops

Claudia geeft nu ook workshops in haar atelier “Een shopper of een kleine handtas kun je in een avond maken, maar het is ook mogelijk om een hele cursus bij mij te doen waarbij we de technieken uitbreiden en steeds mooiere tassen maken.”

Keerzijde

De carrièreswitch heeft ook een keerzijde. Zo mist ze het hebben van collega’s. “Mijn werk is heel solistisch. Dat moet ook wel omdat ik mij goed moet concentreren, maar soms is dat wel eenzaam. Gelukkig brengt het geven van gezellige cursussen en workshops daar balans in. “Ze heeft nooit spijt gehad van haar carrièreswitch. “Ik raad het iedereen aan om te gaan doen wat je echt leuk vindt. Je leeft maar een keer.” Benieuwd naar de tassen en workshops van Claudia, kijk dan eens op haar website: www.atelier-liebers.com.

Anouk de Wilde

KORTELAND AUTO'S



ONZE SERVICE:

- In en verkoop
- Auto import
- Occasion zoekservice
- Onderhoud en reparatie
- APK
- Schadeherstel
- Aircoservice
- NIEUW -> Autoverhuur

CONTACT:

☎ 070 - 390 29 00
📍 Oranjestraat 42, 2281 GE Rijswijk



Rijswijk



Delft noord



www.kortelandautos.nl - info@kortelandautos.nl

Kattenkwaters

Vandaag mag ik schrijven over een wel zeer charmant heerschap, Tommie genaamd. Deze knappe vent woont bijna 3 jaar aan de Nassaukade.

Toen ik Tommie voor de eerste keer zag, viel ik als een blok voor hem (ik heb het mijn Julius maar niet verteld). Geboren in Groningen en er gaat natuurlijk niets boven Groningen. De hele familie is gek met hem, maar dochter Laura is toch wel enigszins favoriet, want slapen doet Tommie het liefst bij haar in bed. Hij vindt het erg leuk om naar buiten te gaan, maar het is wel een "mooiweergozer", regen en kou zijn niet aan hem besteed. Als je geluk hebt krijg je af en toe een cadeautje in de vorm van een musje. Dat is uiteraard een hele eer.

Ook vindt hij het leuk om oordopjes te stellen (waar heb ik dit eerder gehoord aan de Nassaukade) van moeder Nicole, hij vindt dat fantastisch speelgoed. Hij eet ze gelukkig niet op! Echter....Tommie is wel een brokkenpiloot. Afgezien van de gewone da-



gelijke gebeurtenissen, zoals een vaas op de grond (dat neemt elk kattenbaasje voor lief) overkomt Tommie toch wel wat meer dan de gemiddelde kat. Zo is hij al 2x hinkend thuisgekomen in zijn jonge leven, oorzaak onbekend. Misschien indruk willen maken met een mooie sprong op een knappe harige vriendin in de buurt? Je weet het niet, gelukkig kwam het wel weer goed.

Ook kreeg hij tijdens een sprong van de tafel de punt van een adventskalender die onder zijn pootjes vandaan gleed in zijn oog. Weer naar de dierenarts. Het oogje moest weer twee keer per dag gezalfd worden. Tommie heeft een paar weken al "knipogend" rond gelopen. En afgelopen zomer kwam meneer binnen wandelen met een roze vacht.... wat bleek? Hij had in stoepkrijt liggen rollen. Nou, dat slijt er wel weer af, stoere vent!

Tot de volgende keer!

Hillie Kuiper

Tunnel open, tunnel dicht en nu toch open?

In 1984 is de tunnel onder de Haagweg aangelegd om een veilige oversteek voor fietsers en voetgangers op de Haagweg, Geestbrugweg en de Herenstraat te realiseren. Men heeft de indruk dat de tunnel vroeger meer werd gebruikt dan nu. De tunnel ziet er dan ook niet echt uitnodigend uit: sterk vervuild, het stinkt en de verlichting is slecht. Er is jarenlang niet of nauwelijks onderhoud uitgevoerd aan de tunnel.

In de afgelopen 40 jaren is in de omgeving van de tunnel het een en ander veranderd. In 2015 is de Haagweg opnieuw ingericht. Er is getracht een betere en meer veilige oversteek voor fietsers en voetgangers ter plaatse van de Herenstraat te realiseren. Dit is niet goed gelukt. De bovengrondse toegangen tot de tunnel zijn grote obstakels. In 2021 is de Victorie Boogie Woogietunnel in gebruik genomen. De verwachte afname van het verkeersaanbod op de Haagweg en de

Geestbrugweg is uitgebleven. Het is nu nog net zo druk als daarvoor.

Plan om tunnel te sluiten

In 2020 bleek uit onderzoek van de gemeente Rijswijk dat 40% van de passanten de tunnel regelmatig gebruiken. De gemeente heeft in maart 2021 besloten om de tunnel te sluiten. Meer groen, meer ruimte voor de fietsers en voetgangers en een uitbreiding van de fietsenstallingen was



© Chris Ronteltap for Stacato photography



een onderdeel van dit plan. De afbeelding bij dit artikel geeft hiervan een indruk. Dit kon allemaal omdat er veel ruimte vrijkomt door het verdwijnen van de 3 ingangen van de tunnel. Toen enkele omwonenden bezwaar maakten tegen de sluiting, werd de gemeente door de rechter in juli 2021 in het gelijk gesteld. Het besluit was legitiem, de tunnel mocht gesloten worden.

Uitstel

De verbazing was dan ook groot toen we op 17 oktober jl. in het Nieuwsblad Rijswijk lazen dat de gemeente had besloten om de tunnel open te houden, sterker nog; schoon te maken en de verlichting aan te passen. Waarom de tunnel open wordt gehouden werd niet vermeld. Uit navraag bij de gemeente blijkt dat de sluiting voorlopig uitgesteld is omdat door de geplande aanleg van de Vlietlijn een aantal zaken nog niet duidelijk is. De gemeente Den Haag is bezig de Binckhorst om te toveren van een industriegebied naar een woonwijk met maar liefst vele duizenden woningen! Deze transitie is al in volle gang en er worden nu plannen gemaakt voor een ontsluiting door middel van openbaar vervoer, toegangswegen en fietspaden.

Het is de bedoeling dat er een tram van

af het Centraal Station over de Binckhorst via de Geestbrugweg naar de Haagweg richting Delft komt te rijden. Het verkeersaanbod op de brug en de Geestbrugweg is te groot om de combinatie van autoverkeer, tram en bus te kunnen verwerken. Er wordt nu een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om dit probleem op te lossen. Afsluiten voor autoverkeer of het verbreden van de brug zijn eventuele opties. Hoewel bij het verbreden van de brug het capaciteitsprobleem op de Geestbrugweg nog niet opgelost is. Ook op het kruispunt Geestbrugweg en Haagweg zal het nodige aangepast moeten worden.

In maart 2025 moet dit onderzoek afgerond zijn. De resultaten hiervan zullen bepalen welke voorstellen de gemeente doet om de genoemde knelpunten op te lossen. Dan moeten de plannen uitgewerkt worden en goedgekeurd door de gemeenteraden van Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Daarna kan de uitvoering plaatsvinden. De gemeente Rijswijk wil eerst meer duidelijkheid voordat zij een besluit neemt over de tunnel. Deze blijft dus voorlopig nog wel even open.

Jan Oosterdijk

Bij Werker Notariaat zijn wij gespecialiseerd in familie- en erfrecht.

U kunt bij ons terecht voor:

- ▶ levenstestamenten
- ▶ testamenten
- ▶ huwelijks- of partnerschapsvoorwaarden
- ▶ samenlevingsovereenkomsten
- ▶ schenkingen
- ▶ verklaringen van erfrecht en/of executele
- ▶ advies en hulp bij de afwikkeling van een nalatenschap

Ook zijn wij gespecialiseerd in ondernemingsrecht gericht op het MKB.

Daarnaast kunt u voor onroerend goed transacties, zoals de overdracht van een woning of het vestigen van een hypotheek, bij ons terecht.

Meer informatie over onze dienstverlening, ons kantoor en team vindt u op onze website www.werkernotariaat.nl.

Voor vragen zijn wij telefonisch bereikbaar op 070 219 78 78.



WERKER
NOTARIAAT

Maanweg 174
2516 AB Den Haag

070 219 78 78
info@werkernotariaat.nl
www.werkernotariaat.nl

Wie gaat er verhuizen in de wijk?

De familie Schreuder was eigenlijk niet van plan om te verhuizen want de familie woonde al 29 jaar met veel plezier op de Hoornbruglaan 60.

Ooit kwamen zij via ouders in de wijk Leeuwendaal terecht. Ze kochten het behoorlijk verwaarloosde huis van een flamboyante 93-jarige dame die in prachtige outfits door de wijk paradeerde. De be-



woners noemden haar liefkozend: poederdons of poppedeine. Jaren liepen Marc en Ilona langs de Nassaukade, eerst met de kinderen in de wandelwagen en later samen. Zij waren al jaren “verliefd” op no 58. “Als we dat ooit eens zouden kunnen kopen”. Regelmatig keken zij op Funda. Gewoon uit nieuwsgierigheid. In maart stond hun droomhuis te koop! Zij planden onmiddellijk een bezichtiging en zij waren niet de enige.

Na de bezichtiging waren zij totaal in verwarring. Het huis voldeed aan al hun wensen: een licht huis met ruime (woon) keuken, een garage en natuurlijk de schitterende locatie met uitzicht op de Vliet. Hun bod werd geaccepteerd en de koop was gesloten. Daarna belden zij aan (een beetje gedurfd volgens Ilona) en maakten ze kennis met de bewoners die er 49 jaar met veel plezier hadden gewoond maar nu naar een appartement gingen verhuizen.

Dus een verhuizing in Leeuwendaal stond op stapel. In september zou de overdracht zijn dus.....opruimen en alles regelen. Dat was wel even aanpoten. Zij wonen met nog een thuiswonende zoon met veel plezier in hun droomhuis. Ze zijn blij dat ze in Leeuwendaal kunnen blijven wonen en gaan er nooit meer weg!

Nora Groot

29 en 30 maart Kunst ter Plekke: nu óók met performing arts!

Kunst ter Plekke mag in onze wijk inmiddels wel een traditie heten: elke twee jaar tonen en presenteren Leeuwendalers hun artistieke prestaties aan belangstellende wijkgenoten. Op 29 en 30 maart volgend jaar is het weer zover. Dit najaar heeft iedereen een folder in de bus gekregen met de oproep om mee te doen en in deze Leeuwendel leest u al het een en ander over de voorbereidingen.



Het is altijd weer bijzonder om te zien hoeveel mensen in onze wijk zelf actief zijn als schilder, beeldhouwer of musicus. En vervolgens hoe groot de belangstelling is van alle Leeuwendalers. Zowel in de openbare ruimten (de Compagnie, de Leeuwendalkerk en Amicitia) als in veel privé huiskamers is volop gelegenheid om te genieten van optredens en exposities én elkaar te ontmoeten!

In 2025 willen we proberen het aanbod van kunsten nóg wat uit te breiden. Daarvoor doen we een oproep aan wijkgenoten die actief zijn in performing arts: dans, theater, voordracht van verhalen of gedichten. Verras

je buren (en misschien ook jezelf!) en verzorg een optreden, alleen of samen met anderen.

Extra: Thema vrijheid

In het hele land en ook in onze gemeente is er in de periode vanaf oktober 2024 tot en met mei 2025 volop aandacht voor het thema vrijheid. Aanleiding is natuurlijk het feit dat we in ons land, na het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog, al 80 jaar in vrijheid leven. Voor verreweg de meesten van ons is dat de normaalste zaak van





de wereld, omdat we nooit anders gewend zijn. Maar wanneer je het nieuws kijkt of de krant leest, realiseer je je dat dat helemaal niet zo vanzelfsprekend is. Heel veel mensen op deze wereld hebben zelfs nog nooit in vrijheid geleefd. En kijkend naar oorlogen en spanningen beseffen we dat ook onze eigen vrijheid, in Nederland en Europa, niet onaantastbaar is.

Het is goed dat we ons bewust zijn van vrijheid en het belang daarvan. Daarom geven we alle deelnemers aan Kunst ter Plekke in overweging iets met het thema vrijheid te doen. Denk dan aan vrijheid in de breedste zin van het woord en zeker niet alleen aan het einde van de Tweede Wereldoorlog. Want juist in de kunst is de vrijheid om je te kunnen uiten, zonder beperkingen, van het grootste belang!

Zondagavond 16 februari: Workshop gedichten schrijven

Een kunstvorm die bij uitstek geschikt is om uiting te geven aan gedachten en gevoelens over vrijheid, is de poëzie. Als onderdeel van de performing arts organiseren we daarom een workshop gedichten schrijven én een poëziemiddag tijdens Kunst ter Plekke rond het thema vrijheid. Meld je aan voor de workshop op kunstterplekke@gmail.com. Tijdens de poëziemiddag kun je een zelfgeschreven gedicht óf een bestaand gedicht voordragen dat met dit thema te maken heeft.

Zo leveren we vanuit Leeuwendaal een bijdrage aan de Rijswijkse activiteiten in het kader van 80 jaar vrijheid. En een bijko-

mend voordeel: we bieden alle wijkbewoners de gelegenheid tijdens deze Kunst ter Plekke het podium te beklimmen. Want we begrijpen dat niet iedereen zelf schildert of musicert. Maar iedereen kan meedoen aan de workshop en een mooi gedicht maken. Of een bestaand gedicht selecteren en dat met wijkbewoners delen. We rekenen op jullie!

Meedoen? Vragen? Suggesties? Nog overleggen? Laat het ons weten via kunstterplekke@gmail.com.

Vrijheid

*Als je vrij bent lijkt het vanzelfsprekend.
Je mist het pas als je het onbeert,
en wie het je ontnam propageert
dat vrijheid gehoorzaamheid betekent.
Wie ademhaalt vindt dat niet bijzonder.
Bij ademnood ga je het pas waardenen,
het zuurstofapparaat kan het je leren.
Ongehinderd ademen dat is een wonder.
Wie vrijheid kent en koestert en behoedt,
die ademt waarlijk met gezonde longen.
De vreugde van de wet worde bezongen,
want vrijheid in gebondenheid is goed.
Je bent echt vrij wanneer je ongedwongen
naar eigen keuze doen kunt wat je moet.*

Gedichte gedachten, Jan Terlouw

Frans Werter & Loek Caubo



KUNST IN DE WIJK





Muziekdating: 'Ik droom van een band'

Op een natte zondagavond komt een aantal muzikale wijkbewoners in de huiskamer van Charine bij elkaar voor een "muziekdating". Om, als voorbereiding op de volgende editie van Kunst ter Plekke, met elkaar kennis te maken: 'Misschien kunnen we samen optreden?'

'Welk instrument speel jij? Welke muziek?' Uit het eerste rondje blijken verschillende aanwezigen al vaker te hebben opgetreden. Anderen denken er voor het eerst over om mee te doen. Sowieso omdat ze nog niet zo lang in de wijk wonen. Of omdat ze pas sinds kort aan muziek doen. Al gauw vliegen de suggesties en ideeën door de kamer. 'Ik droom van een band.' 'Wij zoeken een pianist die ons kan begeleiden.' 'Ik zing en wil meedoen in een koor.'

Niet iedereen wil en kan een uitvoering verzorgen die langer duurt. Daarom willen de organisatoren ook een "open podium" organiseren voor muzikanten met kortere optredens. Er wordt over gedacht om weer een "sing along" te houden. Omdat veel mensen het leuk vinden om met zijn allen samen te zingen. Maar dan wel met een repertoire dat ook jongeren aanspreekt.

Vanavond zijn in ieder geval de eerste contacten gelegd. Het is de bedoeling dat muzikanten elkaar nu zelf opzoeken. Immers, samen musiceren is leuk. Niet alleen als muziekmakers. Ook als luisteraars die de muziek voor hun ogen en oren zien en horen ontstaan.

Zing mee in de Brul van de Leeuw
Wie graag zingt is van harte welkom in het projectkoor "De Brul van de Leeuw". Iedereen kan meedoen, zangervaring is niet vereist! Grijp je kans en doe mee. Je opgeven kan via kunstterplekke@gmail.com
Woensdagavond 29 januari eerste repetitie!

Barbara Schilperoort

TROTSE BEWONERS VA



Hoogenraad
VERZEKERINGSADVISEURS

verzekeringsadvies bij u om de hoek
100% onafhankelijk en deskundig

070 399 65 60 • HOOGENRAAD-VERZEKERINGSADVISEURS.NL

N HET POSTKANTOOR

HAAGWEG 177 2281 AJ RIJSWIJK



NVM

HOOGENRAAD

NVM MAKELAARS

MAKELAARS SINDS 1903

070 399 36 34 • HOOGENRAAD.NL



Chez Michelle

pure, natural & personal skincare

U bent bij mij welkom voor natuurzuivere huidverzorging & behandelingen waarbij aandacht, kwaliteit en een persoonlijke benadering voorop staan.

- **Behandelingen en producten van Dr. Hauschka Cosmetics**
- **Ook voor advies en aanschaf producten**
- **Scholieren en studenten 10% korting**

Frederiklaan 35
2281 XM Rijswijk

T 06 – 25053569
E info@chez-michelle.nl

W www.chez-michelle.nl
F [ChezMichelleSkincare](https://www.facebook.com/ChezMichelleSkincare)

Yoga in Leeuwendaal



Energise your body. Deepen your breath. Quieten your mind.
Classes in Dutch and English.
Yoga met persoonlijke aandacht in kleine groepen van 6-8 mensen.
Beweging, ademhaling en meditatie

Yoga Sattva Rijswijk in de Compagnie, Geestbrugkade 35
sudha@yogasattvarijswijk.com

Een bijzondere hond in de wijk

Nu eens geen Teckel, Labradoodle of Golden retriever maar een Briard: een Frans hondenras (herdershond). Henk en Cathalijn uit de Regentesse-laan zijn de trotse eigenaars.

Zij hadden meerdere honden gehad en altijd een Briard. Al 12 jaar was er geen hond maar wel een poes die helaas overleed. Toen Henk stopte met werken (als klusjesman was Leeuwendaal o.a. zijn werkterrein) ging het toch weer kriebelen..... Een ervaren fokker had een dekbericht maar dan moet je er snel bij zijn want vaak ben je dan te laat. Het nestje was er na verloop van tijd maar de laatste pup was al geclaimd. Door omstandigheden zagen de kopers er van af. Een kans voor de familie Moraal!

Het teefje was al 8 weken en luisterde naar de naam Valentina (alle namen begonnen met een V). De roepnaam werd: Vera. Alles voor deze dame moest weer worden aangeschaft en ook een puppy cursus hoorde



er weer bij ondanks ruime ervaring met dit ras. Maar socialiseren in de cursus is heel belangrijk. Van het begin af aan was Vera makkelijk. De eerste nacht ging redelijk goed en daarna sliep ze 's avonds door in de bench.

De Briard is een stevige, grote hond met een lange vacht die goed onderhouden moet worden. De ondervacht is wollig en de bovenzacht geitachtig en wat stugger. Kenmerkend is de zgn. Hubertusklaauw: extra tenen die geen functie hebben. Alle Briards hebben die. Het karakter: intelligent, trouw, gehoorzaam, dapper, beschermend en een fijne huisgenoot.

Vera is inmiddels 7 maanden en wordt nog wat forser. Ze wordt 4 á 5 keer per dag uitgelaten en gaat goed om met andere honden. Ze is echter geen allemansvriend, wacht af. Dit ras is vrij zeldzaam en veel mensen vragen tijdens het uitlaten naar de hond omdat ze er weinig over weten. Het is een plezier om met Vera door de wijk te lopen. Iedereen reageert leuk op deze hond.

Nora Groot

Royal Christmas Fair in Den Haag

Kerstmarkt met kraampjes, verhalenvertellers en muzikale optredens op het Lange Voorhout in Den Haag. De Royal Christmas Fair is te bezoeken van 5 t/m 23 december 2024.

Lichtjèsavond Huygenskwartier op 24 december

De ramen van winkels en huizen in het Huygenskwartier zijn op Kerstavond prachtig verlicht met talloze lampjes en kaarsjes. Er is muziek, chocolademelk en glühwein.

Doe het zelf workshop 'Winterdroom'

Workshop in het Verhalenlab van het Kinderboekenmuseum in Den Haag. Kinderen kunnen deze workshop volgen t/m 5 januari 2025.

Geertjes Kerstsfeerdagen

Op 22 december is het Kerstfeest op Boerderij 't Geertje in Zoetermeer. Met leuke activiteiten voor kinderen en een mini Kerstmarkt.

Uit het depot! Erfgoed om van te houden

Tentoonstelling van objecten uit het museumdepot, met onder meer prenten, schilderijen en foto's van Oud Rijswijk. Te zien t/m 2 maart 2025 in Museum Rijswijk.

Winterwonderzand aan Zee

Expositie van zandsculpturen op het strand van Scheveningen naast de Pier. De sculpturen zijn gemaakt door 12 kunstenaars uit Europa en te bezichtigen t/m januari 2025.

Madurodam winterweken

Madurodam is in de Kerstvakantie magisch aangekleed en sfeervol verlicht met meer dan 80.000 lichtjes.

Winterse dorpswandeling Scheveningen

Historische wandeling in Scheveningen onder begeleiding van twee vissersmannen. Start bij Muzee Scheveningen. Op 7 en 21 december en 11 en 18 januari.

Groot Kerstcircus 'Alles in wonderland'

Circusshow in sprookjesachtige sfeer met spectaculaire acts. De voorstellingen zijn van 21 december t/m 5 januari, op het Malieveld in Den Haag.



Paul en Trix Groot-Breumelhof wonen inmiddels zo'n twee maanden in hun nieuwe appartement wanneer ik bij hen op bezoek ga. Na meer dan 60 jaar in Leeuwendaal verhuisden ze eind augustus en verlieten daarmee de wijk. Leeuwendaal missen doen ze niet echt, ze genieten vooral van hun nieuwe plek.

Paul en Trix groeiden allebei op aan de Nassaukade, slechts een paar huizen van elkaar verwijderd. Ze waren een jaar of 16 toen ze elkaar leerden kennen tijdens het schaatsen. In de strenge winters van toen werd er volop geschaatst op de Vliet en op de ondergespoten tennisbaan Leeuwenbergh, vertellen Paul en Trix. En daar sloeg de vonk over.

Na een aantal jaren samen kochten Paul en Trix een huis aan de Nassaukade, twee huizen naast het ouderlijk huis van Paul. Zo bleven ze aan de Nassaukade wonen, aan de rand van de wijk met vrij uitzicht over de Vliet. En niet alleen voor hen zorgde de Nassaukade voor verbondenheid. Hun ouders hebben er hun hele leven gewoond, een zus van Paul woont er nog steeds en een van zijn broers heeft ook zijn vrouw op de Nassaukade leren kennen. In die tijd zag Leeuwendaal er wel wat anders uit dan nu met brede(re) lanen, vertelt Paul. Toen Leeuwendaal een woonerf werd, werden

op veel plekken de straten versmald of verlegd en plantenbakken neergezet. Ook zat er best wel wat middenstand in de wijk in die tijd, waaronder slaggers, een fietsenmaker, een groenteboer, een muziekhändler, een melkboer, een bakker, een kruidenier en een platenzaak. Bij deze laatste mocht Trix op haar 16e van haar ouders singletjes halen voor 3 gulden, vertelt ze glunderend.

Ook herinneren ze zich nog het onthaal van Teddy Scholten, die ook aan de Nassaukade woonde, toen zij in 1959 het Eurovisiesongfestival won (met het lied 'n Beetje). Ook minder goede herinneringen worden aangehaald, zoals meerdere inbraken of pogingen daartoe, de overlast van verkeer en Drievliet en de zorg voor een oud huis en een tuin. Dat maakte dat Paul en Trix de stap zetten naar een modern, gelijkvloers appartement, waar ze nu volop genieten.

Christianne Bleijenbergh

Leeuwendaalkerk, een kopje koffie drinken en ...

Heb je zin in een praatje, loop dan een keer binnen bij de wekelijkse koffie-ochtend van de Leeuwendaalkerk (iedere dinsdag van 10 tot 12 uur). De kerk staat naast de Kastanjeboom in de Oranjelaan. Ik had een gesprek tijdens de koffie-ochtend met dominee Hans van 't Hoff en met een paar vrijwilligers die de ochtend organiseren.

Hans van 't Hoff vertelt dat hij hier in de buurt woont en nu 17 jaar dominee is in de Leeuwendaalkerk. De kerk staat de laatste jaren meer open en is meer betrokken bij wat er in de maatschappij gebeurt. Vol enthousiasme vertelt Hans over de verschillende activiteiten zoals de Leeuwendaallezingen die 3x per jaar worden gegeven. Dit kan bijvoorbeeld zijn over klimaat, zonnepanelen of uitleg over de Mattheus Passion. De grens van kerk en samenleving is aan het vervagen, de onderwerpen sluiten hier op aan. 24 november vond een lezing plaats over het onderwerp Leven van genoeg (<https://lezingen.leeuwendaalkerk.nl>).

Over zijn studie vertelt Hans dat hij theologie studeerde in Amersfoort. Zijn vader is een begenadigd orgelspeler en als klein kind leerde Hans al hoe leuk muziek is. Tijdens de studie kwam hij er achter dat hij graag dingen uitlegt, communiceren leuk vindt en mensen kan bemoedigen. De Leeuwendaalkerk heeft ongeveer 350 leden en heeft een echte streekfunctie. Kerkbezoekers komen uit de regio. Hans lacht en zegt dat hij zich soms een soort "herder over de kudde" voelt. Hij geeft in de kerk ook les aan jonge mensen. Volgens Hans is "geloven een werkwoord". Hij probeert een vertaalslag te maken van de bij-



bel naar de huidige tijd. Een kerk is er voor de wereld. Iedereen is er welkom. De gesprekken gaan over het leven, iedereen heeft zijn eigen verhaal. Mensen willen gekend worden, voor sommige mensen is dit door God, maar ook als je niet gelooft ben je welkom. De koffie-ochtenden of de maandelijkse open-maaltijd zijn daar een goed voorbeeld van.



De Leeuwendaalkerk is zoals Hans het noemt een “vrolijk gereformeerde kerk”. Naast de koffie-ochtend is er op de vrijdagochtend bijbel-bespreking en een soep-lunch. Iedereen wordt hier ontvangen. Je achtergrond maakt niet uit. Op de wekelijkse catechisatie-les komen jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. In de gemeente Den Haag en omgeving is een missionair platform waar ook de Leeuwen-

daalkerk bij betrokken is. Een mooi project is bijvoorbeeld de kledingwinkel, hier worden winterjassen verkocht. Het mooie is dat de ene partij ze inlevert en de andere partij een jas koopt voor een euro. Ook zijn er netwerk-borrels om de verbinding tussen de kerken te houden.

Op Koningsdag staat de kerk open om even binnen te lopen. Dit wordt erg gewaardeerd in de wijk. Ook zingt er iedere twee weken een koor. De Leeuwendaalkerk is een groene kerk om zo min mogelijk milieubelastend te zijn. “Wij vragen ook mensen op de fiets in plaats van met de auto te komen”. Binnenkort is er een cursus Hebreeuws, gegeven door een student die de bachelor Oude Nabije Oosten Studies Leiden op zak heeft. Wijkbewoners zijn natuurlijk ook welkom! Vind je het interessant om meer over de kerk en/of de wijk te weten te komen, bezoek dan gerust een koffie-ochtend of een andere activiteit. Ik kan het van harte aanbevelen. En als je van sjoelen houdt, kun je een potje meespelen, ook leuk!

Erika Priebee





Zomer op zee, een zeilreis van IJsland naar Scheveningen

Start in IJsland

Om te beginnen.... je gaat niet naar IJsland voor een warme, goedkope strandvakantie met lekker eten en drinken. Wel voor vulkanen, mega watervallen, gletsjers, zwarte stranden, geysers, fjorden, walvissen, papegaaiduikers en andere vogel- en diersoorten. Na 10 dagen rondreizen monsterde ik op 8 augustus aan bij de "Midnight Sun" in Eskifjordur. Dit mooie Zweedse jacht is het trotse eigendom van twee makkers. We wachtten op de oversteek naar de Faeröer. Het weer was slecht. De fjordhaventjes boden niet veel aan behalve buitenzwembaden. Niet aantrekkelijk in gemiddeld 8 °C met horizontale regen en krachtige stootwinden. De thermische baden van 40 °C (gevolgd door een ijs-

bad!) en de gelegenheid tot douchen wél. Zittend in de baden herkende je de lokale bevolking aan het dragen van wollen mutsen!

Faeröer

Op 13 augustus konden wij door naar de Faeröer. De zeedeining was heftig, de wind gunstig maar straf. De zeebenen waren nog niet gevonden. 24 uur later legden we aan op Midvagur. We wachtten op gunstige stroming om de volgende dag tussen de ruige eilanden met indrukwekkende kliffen door te varen naar de hoofdstad Torshavn. We bezochten Kirkjubour (80 inwoners). De indrukwekkende Magnuskathedraal gebouwd rond het jaar 1300 is nooit afgemaakt. Moeten de ruïnes beschermd, verhuisd of aan het opruk-

kende zeewater overgeleverd worden? Het shoppen in Torshavn was leuk maar kreeg bij de mannen geen animo. Voor hen was er een Irish Pub. Het regeringscentrum is er nog steeds gevestigd in oude houten huisjes met grasdaken op een klein schiereiland in de havenbaai; toegankelijk voor allen.

Shetlands

Op 21 augustus vertrokken we richting de Shetlands. We genoten die nacht van een ondergaande zon áchter, en een "Super (Blue) Moon" vóór ons. Adembenemd! Hoe leg je uit wat er in je omgaat als je midden op zee zit? Je bent één met de natuur en volledig overgeleverd aan de elementen; dit brengt de nietigheid en vergankelijkheid van de mens weer even in perspectief. Na anderhalve dag kwamen de Shetlands in zicht en legden we aan in Scalloway. We bezochten Lerwick en huurden een auto om Jarlshof te verkennen. 4000 jaar aan menselijke nederzettingen op dezelfde plaats! In de vele uren van wachtlopen worden er mooie verhalen verteld. Elke afleiding krijgt aandacht; een walvis, dwergvinvissen, papegaaieduikers, jan van genten, vissersboeien....

Schotse en Engelse kust

Na een bezoek aan de Orkney-eilanden, koken we ervoor om Arbroath in Schotland aan te doen. Deze haven zou bij laag water

droogvallen als een prachtige oude sluis dit niet zou voorkomen. Het lukte nét om voor de laatste sluis binnen te lopen. Arbroath is bekend om de "smokies", gerookte vis. Op 26 augustus voeren we zuidwaarts verder. Onderweg lagen we een uurtje voor anker en genoten we van een lunch in het zonnetje. Voor het eerst! De laatste smokies smaakten goed. Eten aan boord is belangrijk maar koken is moeilijk bij 45 graden helling. Meer dan een cup-a-soup of instant noodles is het vaak niet. Na de lunch gingen we door naar Whitby, Captain Cook's geboorteplaats in 1728.

Vervolgens op naar Lowestoft, het oostelijkste puntje van Engeland en goed gelegen voor de oversteek van het Kanaal. Een zeer spannende aanvaarkoers in het pikkedonker met tientallen rode en groene boeien! Grote golven braken stuk op de zandbanken naast ons. De wind was mee en de stroom onwijs sterk. We mochten de haveningang niet missen! Met grootzeil gestreken en slechts een zakdoekje als fok vlogen we met 7/8 knopen (13 tot 15 km per uur) op ons doel af.

Richting Scheveningen

Op 2 september liepen we Scheveningen binnen. Een mooie reis, maar hoe heerlijk was het slapen in eigen bed na 25 dagen op kooi!

Christel Gibbs



NIEUW J8 twin (EA)

jura®

De nieuwe JURA J8 twin verdubbelt de koffieprestaties



J8 twin Diamond Black (EA)



J8 twin Diamond White (EA)

De J8 twin van JURA is uitgerust met twee krachtige conische molens. Door twee koffiemachines in één te combineren, is dit de eerste in de compacte klasse die het beste biedt van twee werelden. Twee verschillende bonenvariëteiten worden gebruikt om met één druk op de knop unieke dranken te creëren, puur of gemengd. Met de J8 twin is er ook de mogelijkheid om gekozen dranken af te werken met delicaat gezoet melkschuim, waardoor een geheel nieuwe smaakwereld wordt geboden. Zwitserse technische expertise met de modernste technologie, zoals de P.A.G.3-molen en de Sweet Foam-functie.

- Twee P.A.G.3* hoogwaardige conische molens voor maximale flexibiliteit.
- 32 aanpasbare specialiteiten voor onbeperkt genieten.
- Eenvoudige en gemakkelijke bediening dankzij het Panorama Coffee Panel.
- Harmonisch design gecombineerd met hoge prestaties in een compacte vorm.

JURA – If you love coffee

UW SPECIALIST IN VOLAUTOMATISCHE KOFFIEMACHINES,
NIEUWE EN PRE-OWNED MODELLEN.



de Vries | elektro

SINDS 1930 | BEELD • GELUID • WITGOED



www.devrieselektro.nl

Emmastraat 10 - Rijswijk - T. 070 390 05 05



Later komt nog vroeg genoeg

Als een troep uitgelaten kinderen op het schoolplein rollen hele zwermen afgevallen herfstbladeren over de weg, stuiven uit elkaar, klitten weer samen in de storm die ze steeds verder opjaagt. Tikkie met verlos, nu ben jij hem, nee jij, wacht, ik krijg je wel. Stoplichten boven de weg zwiepen mee met de windvlagen.

Op het moment dat ik dit schrijf, is het november. Eind november en guur, compleet met hagelbuien. Elders in het land ligt het verkeer plat door de sneeuw. Inmiddels zijn alle Sinterklazen weer in het land aangekomen: zowel de enige echte als de vele Hulp-sinterklazen die niet van de echte zijn te onderscheiden.

Mijn man geeft taalles aan buitenlanders die Nederlands willen leren. Lacherig reageren ze op verhalen over een Goedheiligman op een schimmel die 's nachts over de daken rijdt, vergezeld door Piet die zich door schoorstenen laat zakken, cadeautjes neerlegt in kinderschoenen, in ruil voor wortels en stro voor het paard, weer behendig naar boven klimt.

Waarom spelden we hele generaties zulke verhalen op de mouw, vragen sommigen zich af in kritische brieven naar krantenredacties. In deze wereld vol nepnieuws, oorlog en ellende, is het al moeilijk genoeg om te onderscheiden wat waar en niet waar is. We moeten onze kinderen zo vroeg mogelijk leren hoe daarmee om te gaan, beargumenteren zij en pleiten ervoor om met Sinterklaasfabels te stoppen.

Ode aan kinderfantasie

Zelf vind ik het hele Sinterklaasverhaal een ode aan de kinderfantasie. Herinner me kleine nichtjes en hun ogen als schoteltjes toen ze

zagen dat Sinterklaas helemaal vanuit Spanje over de Vliet voor ons huis kwam langsvaren. Met in zijn gevolg boten met muziekpieten en pakjes. Je kon bij wijze van spreken hun hartjes vol verwachting horen kloppen. Als volwassene sta je ernaar te kijken en kun je je zomaar voorstellen dat jezelf, ooit, ook zo'n oprecht geloof koesterde in het bestaan van een pakjes uitdelende bisschop en zijn gevolg. Al heb ik geen idee hoe ik mijn geloof verloor. Waarschijnlijk gaat dat geleidelijk – zoals dat vaker gebeurt. Je ziet opeens pakketjes onderin of bovenop een kast liggen, vraagt je af hoe die daar terechtkomen. Een al ingewijd klasgenootje smoest iets over een geheim. Dan is het een kwestie van tijd tot je ouders zelf vertellen hoe het echt zit. Dat zij zelf de cadeaus kopen, die wortel in je schoen omruilen voor lekkers, dat je moeder in haar schort pepernoten bewaart die ze in een onbewaakt moment in de een of andere hoek strooit. Dat de buurman hard aanbelt als aankondiging dat de zak met pakjes voor de deur staat.

Op het moment dat deze Leeuwendeel bij ieder in de bus ligt, is de Kerstman in het land. Ook een weldoener die cadeaus uitdeelt en waarin kinderen heilig geloven. Laten we dat vooral zo houden. Het leven en alles wat daarbij hoort aan ontvullende ervaringen komt later nog vroeg genoeg.



Barbara Schilperoort

FYSIOPRAKTIJK RIJSWIJK


Wij wensen alle bewoners van Leeuwardaal
hele fijne feestdagen & een gezond en gelukkig 2025!



GRATIS MASSAGE
bij afsluiten jaarabonnement!*

*In januari. Vraag ons naar de voorwaarden

Maak direct een afspraak bel 085-0220320

Geestbrugkade 35, Rijswijk  www.fysiopraktijkrijswijk.nl  info@fysiopraktijkrijswijk.nl